

TALENTONTWIKKELING IN DE PODIUMKUNSTEN KAN BETER! 19 september 2014

Wij, vertegenwoordigers van de podiumkunsten omarmen het streven van Minister Bussemaker om de lacunes in het veld, met name waar het gaat om talentontwikkeling, te stimuleren met acht miljoen euro. We zijn haar daar zeer erkentelijk voor. De uitvoering - zoals voorgesteld in de brief van de Minister (28.8.2014) - is in onze ogen echter nog problematisch.

De Minister heeft in het Tweede Kamerdebat van 8 september naar aanleiding van vragen en uiteindelijk een Concept-Motie van SP en D66 gesteld dat: *als* de invulling anders moet, men maar met een tegenvoorstel moet komen. De Minister is van mening voldoende afgestemd te hebben met het veld.

Graag nemen we dit *right to challenge* op. Het is geenszins een uitgewerkt voorstel. We schetsen in deze twee A4-tjes de contouren en overwegingen.

Kort samengevat stellen we het volgende voor:

- 1) Creëer een nieuwe ontwikkelingsregeling voor podiumkunsttalent voor aanvragen tot € 40.000. De implementatie daarvan ligt bij voorkeur bij een van de fondsen of een partij die de regeling innovatief kan uitvoeren.
- 2) maak deze 'regelarm' maar stel 3 voorwaarden:
  - a) bepaal dat makers enkel samen met een partner kunnen indienen die hen een podium (in de breedste zin v/h woord) biedt en/of coproduceert
  - b) laat enkel recent afgestudeerden of zij-instromers/ autodidacten in aanmerking komen (tot en met drie jaar na afstudeerdatum of start van hun praktijk)
  - c) borg de coaching in het concrete maakproces

ter toelichting

ad 1) De podiumkunstensector is van mening dat op dit moment het talent zich het best ontwikkelt door simpelweg vlieguren te maken. Voorstel is daarom het geormerkte deel voor de podiumkunstensector binnen de 8 miljoen voor de discipline podiumkunsten onder te brengen bij het FPK of een ander fonds of uitvoerder die de regeling innovatief kan uitvoeren.

De huidige degelijke tweejarige Nieuwe Makers Regeling van het FPK biedt slechts aan enkelen plek. Bovendien is het voor een flink aantal net afgestudeerden een te zware regeling. Zij hebben ruimte en tijd (lees: weinig verplichtingen) nodig om hun handtekening uit te vinden. De enige manier waarop zij dit bereiken is door te 'doen'. Door het realiseren van hun plannen en door een relatie met het publiek op te bouwen. Pas daarna is voor de meesten een meerjarig traject als de Nieuwe Makers Regeling zinvol.

Om een redelijk aantal jonge kunstenaars deel te laten nemen aan deze regeling, maar ook om te waarborgen dat er adequaat gewerkt kan worden, meent het veld dat het maximaal aan te vragen budget ca. € 40.000 moet zijn.

ad 2) Verder stelt het veld voor dat elk initiatief dat in dit kader subsidie aanvraagt, dit enkel kan doen met een partner. Deze partner is een theater- of popfestival, een producerende organisatie (productiehuis), een gezelschap, een schouwburg, een theater of een poppodium. Maar kan ook bestaan uit een interdisciplinair samenwerkingsverband van verschillende partners, eventueel met partners uit andere domeinen.

ad 3) Deze partner kan als coach functioneren of als bemiddelaar optreden en de kunstenaar in contact met zijn netwerk brengen. Hij verwijst het talent door naar de beste persoon die het talent op de juiste maat en in de gewenste schaal begeleidt.

Nb. In de kunst werkt coaching vooral via een meester/gezel verhouding en door op de vloer te werken. Essentieel is het om coaching te verbinden aan een concrete uiting. In het doen ontwikkelt zich het talent .

Een aantal overwegingen

1. bottom-up

In lijn met de grondgedachte die spreekt uit de brief van Minister Bussemaker blijft in dit voorstel het initiatief bij de makers. Haar opzet van de 'rugzakken' getuigt van de expliciete wens dat er bottom-up kansen worden gecreëerd. Nog steeds heeft de maker in dit traject de leiding: hij bepaalt met wie hij wil werken en onder welke condities.

2. coach of intendant?

Het veld meent dat een rugzak van €9.000 en een coach die niet zelf gekozen is, maar veeleer als een intendant functioneert, geenszins leidt tot de verlangde en diepgaande ontwikkeling.

Het installeren van vijf coaches voor alle disciplines -waarvan mogelijk voor de podiumkunsten twee- betekent in feite dat er weer een laag beoordelaars komt, die top down de honderd rugzakken van €9.000 verdeelt.

3. Op welke minimale investering voor talentontwikkeling kan de podiumkunstensector rekenen?

De minister gaat in haar voorstel uit van vijf coaches. Als we uitgaan van twee coaches voor de podiumkunsten dan is er sprake van een budgettaire ruimte van €240.000 per jaar.

In haar voorstel gaat ze uit van honderd rugzakken. Als we uitgaan van veertig rugzakken voor podiumkunsten dan is er sprake van een budgettaire ruimte van €360.000 per jaar

Met zes ton per jaar, kunnen minimaal vijftien projecten worden gemaakt, heeft het talent een daadwerkelijke coach, een toegewijde partner en een reëel publiek en vooral budget om zijn talent te ontwikkelen. Dit budget zou verder vergroot kunnen worden door het eventueel wegvallen van een wegwijzer en een heroverweging van het aantal te verstrekken leningen. Dit leidt idealiter tot een budget dat vijftientig kunstenaars/initiatieven een substantiële kans biedt. Dan hebben we het over één miljoen euro per jaar.

Dit is slechts een eerste stap. Sector en overheden dienen gezamenlijk vaart te maken met een lange termijn visie op talentontwikkeling om tot een duurzame beroepspraktijk te komen.

brancheorganisaties

Bestuur VSCD, Jeltsje In der Rieden

Bestuur NAPK, Yolande Melsert

Bestuur VNPF, Berend Schans

Theaters, podia, opleidingen, producenten

Ellen Walraven (Rotterdamse Schouwburg)

Tanja Elstgeest (Productiehuis Rotterdam)

Eve Hopkins (GO/De Nieuwe Oogst/Moving Futures)

Cobie de Vos (Het Huis Utrecht) Cobie de Vos

Mark Timmer (Theater Frascati/Frascati Producties)

Berthe Spoelstra (dramaturg Frascati Producties)

Lucia Claus (directeur Stadsschouwburg Utrecht)

Frans Lommerse (Toneelschuur/Toneelschuur Producties)

Tom Helmer (Talentscout Toneelschuur Producties)

Ernst Braches (hoofd opleiding ArtEZ Toneelschool)

Karen Neervoort (Directie Faculteit Theater en dans ArtEZ)

Gaby Allard (directeur dansacademie ArtEZ)

Rotterdamse Schouwburg (Dave Schwab, Walther van den Heuvel)
Heleen Volman (DansBrabant/Moving Futures)
Suzy Blok (Dansmakers Amsterdam/Moving Futures)
Kristin de Groot (Dansateliers/Moving Futures)
Paul Smelt (directeur Grand Theatre Groningen)
Ines van der Scheer (Coördinator T.I.M.E., MA Muziektheater Koninklijk Conservatorium)
Jeannette Smit (directeur Theater Bellevue)
Dianne Zuidema (adjunct directeur SSBA)
Cees Debets (directeur Theater aan het Spui)
Kees Blijleven (directeur Jeugdtheater De Krakeling)
Jan Zoet (directeur Theaterschool Amsterdam)
Caroline Pietermaat (directeur Hofpleintheater)
Arthur Sonnen (Dutch Culture)
Els Hazenbos (Stip)
Kirsten Krans (Random Collision/Moving Futures)
Rob Kramer (ON/De Nieuwe Oost)
Frank Tazelaar (Wintertuin/De Nieuwe Oost)
Jan van der Putten (directeur Verkadefabriek)
Marijn Lems (programmeur De Brakke Grond)
Piet Menu (directeur De Brakke Grond)
Marie-Anne Rudolphi (Theaterzaken Via Rudolphi)
Maarten van der Cammen (Theaterzaken Via Rudolphi)
Eliane Attinger (artistiek leider Feikes Huis)
Annemarie Wenzel (dramaturg / projectleider Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede)
Wilma Kuite (Directeur Alles voor de Kunst)
Pol Eggermont (dramaturg, Alles voor de Kunst)
Rosanne Geerdes (Landelijke Oriëntatie cursus Theaterscholen UCK)
Harm Lambers (directeur Theater Kikker)
Gerlofke Hekelaar (directeur Theater Achterom Hilversum)
Aram Adriaanse (namens regieopleiding Maastricht)
Karin Netten (regisseur Kameroperahuis)
Annemarie Reitsma (artistiek leider Kameroperahuis)
Theater Sonnevank (Lieke Bisseling, Flora Verbrugge)
Doro Siepel (Theater Zuidplein)
Jos Vijverberg (directeur Islemunda)
Karin Bannink. (Buro Bannink impresariaat voor theater en educatie)
Ernestine Comvalius (directeur Bijlmer Parktheater)
Arje Berendse (Theater aan de Slinger)
Toos Raaymakers (Theater de Krakeling)

Festivals

Festival Cement, Andrea van Wingerden en Leonie Clement (directie)
Jonge Harten Festival, Marga Kroodsmā (programmeur)
Over het IJ festival, Esther Langendijk (algemeen directeur)
Tweetakt, Petra Blok (dramaturg en artistiek leider)
SPRING festival, Rainer Hofmann (artistiek leider)
Noorderzonfestival, Femke Eerland (artistiek directeur)
ITs Festival Amsterdam, Jasminka Beganovic
Theaterfestival Boulevard, Geert Overdam
De Opera Dagen, Guy Coolen
Nederlandse Dansdagen, Peggy Olislaegers

Gezelschappen, ensembles en groepen

Toneelgroep Amsterdam

Noord Nederlands Toneel, Ola Mafaalani

Orkater, Marc van Warmerdam

Nederlands Dans Theater, Janine Dijkmeijer

Conny Janssen (Conny Janssen Danst)

Ingejan Ligthart Schenk (artistiek leider Amsterdamse Bostheater)

Frances Sanders (directeur Amsterdamse Bostheater)

ICKamsterdam (gezelschap/gastkunstenaars/academie)

Toneelgroep Oostpool

Willibrord Keesen (Keesen&Co)

Eric Japenga (zakelijk leider HZT)

Matthijs Rümke (artistiek leider HZT, regisseur)

Bregtje Radstake (dramaturg HZT)

Jetse Batelaan (artistiek leider Theater Artemis)

RO Theater (Alize Zandwijk, Erik Pals, Liet Lensbroek, Saskia Heerkens)

De Veenfabriek (Paul Koek, Rick Spaan)

Theatergroep Urland (Jimi Zoet, Marijn de Jong, Thomas Dudkiewicz, Ludwig Binderhout)

Theatercollectief Schwalbe (Christina Flick, Melih Gençboyaci, Marie Groothof, Floor van Leeuwen,

Kimmy Ligtoet, Ariadna Rubio Lleó, Daan Simons en Joost Giesken)

Theatergroep Wunderbaum (Matijs Jansen, Walter Bart, Wine Dierickx, Maartje van Doodewaard,

Maarten van Otterdijk, Maartje Remmers, Marleen Scholten)

Theatergroep De Hollanders

Meneer Monster

Bernadette Stokvis (MAAS, muziek en dans)

Moniek Merx (MAAS, muziek en dans)

Anna Schoen en Lotte Dunselman (tgECHO)

Ilke Paddenburg, Lowie van Oers, Tobias Nierop (theatercollectief Don Majoris)

Willy Smits (voorzitter bestuur Veemtheater)

BOG. (Roos Euwe, Benjamin Moen, Lisa Verbelen)

Club Guy and Roni

Margreet Huizing (zakelijk leider mugmetdegoudentand)

Marcel Musters (acteur en lid artistieke kern mugmetdegoudentand)

Female Economy (Adelheid Roosen, Daniella Groenberg)

Holland Baroque Society

Monique Corvers (artistiek leider Het Filiaal)

Erica van Eeghen (zakelijk directeur De Toneelmakerij)

Jessica de Heer (artistiek directeur Oorkaan)

Agnes Bolwiender (zakelijk leider Oorkaan)

David van Griethuysen (zakelijk leider Het Houten Huis)

Madeleine Matzer (artistiek leider MATZER Theaterproducties)

Judith van der Velden (zakelijk leider MATZER Theaterproducties)

Wim Vos (directeur Asko|Schönberg)

Rogier van Splunder (zakelijk leider Asko|Schönberg)

Rotterdamse Wijktheater (Heleen Hameete, Stefan van Hees, Kaat Zoontjens, Hans Lein,

Jasmina Ibrahimovic, Kees Deenik)

Ives Ensemble, Rik Andriessen

Annechien de Vocht & Lotte Bos (Young Gangsters)

Toneelgroep Maastricht, Marcel 't Sas, Servé Hermans

Hotel Modern, Corinne van Lelieveld

Calefax Reed Quintet, Kiki Raposo de Haas

Slagwerk Den Haag

Nederlandse Strijkkwartet Academie, mr. Liesbeth Kok/zakelijk leider I
De Nieuw Amsterdam
Max Tak
Danstheater Aya, Manuel Segond von Banchet (zakelijk leider)
Gerrit Timmers en Mirjam Koen (O.T. Theater)
Inke Berbee (Bureau Berbee)
Ira Judkovskaja (artistiek directeur Tryater)
Siart Smit (zakelijk directeur Tryater)
United-C (Dance Performance Company / Art House)

Makers, kunstenaars, regisseurs, muzikanten, schrijvers, bemiddelaars

Emke Idema (theatermaker)
Anoek Nuyens (maker, dramaturg)
Davy Pieters (theatermaker)
Michiel Bakker (theatermaker, Tijdelijke Samenschooling)
Naomi Velissariou (theatermaker)
Malou de Roy van Zuydenwijn (tekstschrijver en de Tekstsmederij)
Eline Arbo (student regieopleiding Theaterschool Amsterdam)
Erik Whien (regisseur)
Hans Kemna
Tom Jaspers
Sarah Marie Eweg (actrice)
Susanne Kennedy (regisseur)
Eric de Vroedt (regisseur, Mighty Society)
Jeroen De Man (theatermaker De Warme Winkel, docent)
Elsie de Brauw (toneelspeler NTGent)
Manja Topper (toneelspeler Dood Paard)
Kuno Bakker (toneelspeler Dood Paard)
Erik Ward Geerlings (toneelschrijver) E
Lucas de Man (regisseur)
Prisca Maas (Laswerk/DudaPaivaCompany)
Nina Aalders (dramaturg)
Florian Hellwig (dramaturg)
Maren E. Bjørseth (regisseur)
Marijke Schermer (Oostblok)
Constant Meijers (TM)
Sara Hakkenberg (kostuumontwerpster)
Ben Visser (theatermaker)
Rory de Groot (theatermaker)
Joop Kuyvenhoven (mentor, adviseur FPK)
Rik van den Bos (toneelschrijver)
Oscar Kocken (schrijver, theatermaker)
Bram Jansen
Paloma Aguilera Valdebenito
Mathijs IJgosse (acteur Moeremans & Sons)
Joost van Hezik (regisseur)
Tjon Rockon (theatermaker)
Johan Simons (regisseur)
Bas van Rijnsoever (acteur/theatermaker)
Simone Hogendijk (dramaturg)
Benoit Vanraes (stichting SoAP)
Thabi Mooi (theatermaker)

Michiel de Regt (regisseur)
Alain Pringels (dramaturg)
Remco de Jong (geluidskunstenaar)
Anna Margaretha Verkouteren Jansen
Saskia Valk (iArts Maastricht)
Mieneke Bakker
Ricardo Anemaet
Lot Vekemans (toneelschrijver)
Timen Jan Veenstra (toneelschrijver, De Tekstsmederij)
Milou Brockhus (dramaturg/toneelschrijver, ook namens de 5 Meisjes van Macabre)
Karina Kroft (regisseur)
Willem de Vlam (toneelschrijver, Opium voor het Volk)
Ayla Sneijders (toneelschrijver)
Rob Klinkenberg (dramaturg)
Janna de Lathouder (Theatermaker)
Sophie Kassies (toneelschrijver)
Kim van Goor (theatermaker)
Leen Braspenning (theatermaker, Het Zuidelijk Toneel)
Yannick Greweldinger (mimer, theatermaker)
Roeland Hofman (theatermaker)
Kasper Kapteijn (regisseur)
Peerke Malschaert (theatermaker)
Frank Siera (theatermaker)
Sacha Janatti (regisseur, toneelgroep Monter)
Marinke Eijgenraam (mimer, theatermaker)
Cornelia Hanselmann (mimer, theatermaker)
Grietje Evenwel (theatermaker)
Enver Husisic (toneelschrijver)
Michiel de Regt (regisseur)
Pauline Durlacher, Aletta Becker (directie schrijversvakschool Groningen)
Arthur Kneepkens (theatermaker)
Loulou Sjerps (dramaturg, student international Performance Research)
Magne van den Berg (toneelschrijver)
Lotte van den Berg (theatermaker)
Jibbe Willems (toneelschrijver)
Dorine Cremers (dramaturg)
Ninke Overbeek (toneelschrijver)
Olivier Diepenhorst (regisseur, opleiding AHK afgestudeerd 2013)
Nina Spijkers (regisseur, opleiding AHK afgestudeerd 2014)
Jan Hulst (regisseur, opleiding AHK afgestudeerd 2014)
Sonja van der Valk (Domein voor de Kunstkritiek)
Bouma dian Jaghi (acteur/theatermaker)
Ludy Graffelman (regisseur, regieassistent Nationaal Toneel)
Laurens Runderkamp (Management Team de Theaterschool)
Annebeth Vlietstra (hoofd productie de Theaterschool)
Puck Mathot (coördinator vooropleiding de Theaterschool)
Anna van Kooij (fotograaf)
Niek van der Horst (acteur)
Julia Ham (jeugdtheaterhuis Zuid-Holland)
Daan Alkemade (acteur/regisseur)
Rick Mouwen (zakelijk leider Club Gewalt)
Timen Jan Veenstra (oprichter de Tekstsmederij)

Felipe Gonzalez Cazebaz (vormgever)
Alexander de Vree (acteur, regisseur)
Audry Bolder (acteur, regisseur)
Tijmen Leegemaate (theatermaker)
Dennis Meijer (dramaturg, programmamaker, lid Assetej internationaal)
Paul Knieriem (regisseur bij o.a. Toneelschuur Producties en de Toneelmakerij)
Czeslaw de Wijs ('t Barre Land)
Laura Minderhoud (dramaturg, Das Arts)
Myriam Sahraoui (Zina Platform)
Thomas Lamers (theatermaker collectief Walden en dramaturg)
Ellen Goemans, (actrice)
Jannelieke Schmidt (klassiek zangeres en muziekdocent)
Lidwien Roothaan (regisseur/docent Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunstacademie)
Wikke van Houwelingen, vormgever
Sadettin Kirmizyuz (theatermaker)
Jochem Jurgens (fotograaf)
Maaïke Bleeker (Hoogleraar Theaterwetenschap, Universiteit Utrecht/President Performance Studies international)
Ben de Vugt (Podium Bloos Breda)
Jan van Hoof (Fabriek Magnifique)
Hilde Tuinstra, (theatermaker)
Johanneke ter Stege (singer-songwriter)
Katja Heitman (choreograaf)
Martijn de Rijk (theatermaker)
Liesbeth Colthof (artistiek leider Toneelmakerij)
Jessie l'Herminez (theatermaker)
Janine Brogt (dramaturg)
Eva-Marie de Waal (theatermaker)
Gienke Deuten (theatermaker)
Yorick Zwart (acteur de Nachtgasten)
Annemarie Pijnappel (Projectenbureau, Fontys Hogeschool voor de Kunsten)
Merel Smitt (regisseur)
Tommy Ventevogel (toneelschrijver)
Sanne de Wit
Ton Kleijn (toneelvertaler)
Casper Vandeputte (regisseur Nationaal Toneel)
Calle de Hoog (theatermaker/vormgever)
Eva Tijken
Sofie de Wilde (dramaturg)
Peter de Kimpe (ontwerper, artistiek leider scenografie opleiding theaterschool Amsterdam)
Hilde Tuinstra (regisseur en dramaturg)
Petra Ardai (theatermaker Theatergroep Space)
Marije Ruijter (programme coordinator Arts and Culture Studies Erasmus Universiteit)
Ariane Schluter
Rianne van Hassel (creatief producent Rotterdamse Schouwburg)
Bert Luppès (acteur)
Florian Diepenbrock
Nicolette Klein Bleumink (zakelijk leider Theater Gnaffel)
Anneke Tonen (zakelijk leider Lotte van den Berg en Sanja Mitrovic)
Maarten Verhoef (artistic director Music Theatre ArTEX)
Bregtje Bos (artistieke planning Frascati Theater)
Fanne Boland (dramaturg en docent dramaturgie,UvA)

Nastaran Rasawi Khorasani (actrice/theatermaker)
Armin Tashakoor (Coördinator talentontwikkeling en jongeren programmering LCC Larenkamp)
Sterresoet van Schooten
Annechien de Vocht
Bram Coopmans (acteur)
Anna Margaretha Verkouteren Jansen
Yvette Fijen
Riet Mellink (programmamaker Over 't IJ)
Laura van Dolron (theatermaker)
Miek Uittenhout (vormgeving / fotografie)
Marc Meijer (producent)
Rita Vilhena (choreograaf)
Eva Line de Boer (net afgestudeerd regisseur)
Matthias de Koning (Maatschappij Discordia)
Maarten Duinker (programmeur Melkweg)
Jolanda Spoel (programmeur Maaspodium)
Marije Gubbels (regisseur tg BloodyMarry)
Ilse Warringa (tg BloodyMarry)
Saskia Janse & Onny Huisink (Speeltheater Holland - Studio)
Noel Fischer (NTjong)
Timothy de Gilde (Oostpool)
Renee Geerlings (BonteHond)
Lieke Benders (Hoge Fronten)
Gerda van der Kamp (Theatergroep Kwatta)
Afke Pricker (PR Beumer&Drost)
Lene Grooten(PR NTjong)
Johanna Somers (directeur STIP theaterproducties)
Sanne Nouws (regisseur)
Jorieke Abbing (toneelschrijver)
Daniel van Klaveren (acteur/regisseur)
Floris van Delft (theatermaker)
Job Raaymakers (theatermaker)
Liesje Knobel (scenograaf)
Nina Fokker (actrice)
Marja Bruisaard (speler / maker)
Lottie de Bruyn (actrice)
Maurits van den Berg (acteur/theatermaker)
Sacha Muller (acteur/theatermaker)
Line Rousseau / A Propic
Harijono Roebana / LeineRoebana
Andrea Leine / LeineRoebana
Ingrid Kuijpers (Golden Palace)
Géraldine Verhoeven (toneelgezelschap Beumer & Drost)
Maaïke Bergstra (toneelschrijfster)
Peter Pluymaekers (regisseur)
Janneke Remmers (actrice)
Jacques van Meel (Mundial Foundation Tilburg/Van Meel Consultancy Dans, Kunst, Onderwijs)
Annieke Meelker (Master-student Kunstbeleid en Mecenaat, Radboud Universiteit Nijmegen)
Pascal Gielen (Lector Arts in Society, Fontys School of Fine and Performing Arts)
Lotte Heeman (hoofd productie Frascati)
Vincent Brons, theatermaker (HKU)
Marte Bonenschansker (acteur)

Udo Thijssen (scenograaf)
Coralie den Adel (hoofd marketing Striip)
Yentl van Rossum
Rosanne Gerdes
Guiot Duermeijer
Meilutte van Dijkhuizen
Sarah Eshuys
Jasper van Luijk (choreograaf)
Ilke Paddenburg, Lowie van Oers, Tobias Nierop (theatercollectief Don Majoris)
Willy Smits (voorzitter bestuur Veemtheater)
Ben de Vugt, (Podium Bloos Breda)
Hilde Tuinstra, (theatermaker)
Johanneke ter Stege (singer-songwriter)
Katja Heitman (choreograaf)
Karin Netten (regisseur Kameroperahuis)
Annemarie Reitsma (artistiek leider Kameroperahuis)
Martijn de Rijk (theatermaker)
Liesbeth Colthof (artistiek leider Toneelmakerij)
Jessie l'Herminiez (theatermaker)
Janine Brogt (dramaturg)
Eva-Marie de Waal (theatermaker)
Gienke Deuten (theatermaker)
Yorick Zwart (acteur de Nachtgasten)
Annemarie Pijnappel (Projectenbureau, Fontys Hogeschool voor de Kunsten)
Merel Smitt (regisseur)
Tommy Ventevogel (toneelschrijver)
Suzanne Roos (theatermaker)
Jeannette Eygenraam (communicatie-adviseur)
Javier Lopez Pinon (regisseur)
Theo Andriessen (producent/adviseur)
Jaap Robben (schrijver)
Tatiana Pratley (regisseur)
Mustafa Duygulu (theatermaker)
Marjolijn van Heemstra (theatermaker)
Jellie Schippers (regisseur Schippers & van Gucht)
Jessica de Jaeger (zakelijk leider Jens Van Daele)
Irma Nijenhuis (docent/mentor, ArtEZ toneelschool)
Gonca Karasu (acteur)
Lard Adrian (acteur/theatermaker)
Lonne Gosling (theatermaker)
Joke Alkema (Studium Generale ArtEZ)
Jorg Schellekens (licht ontwerper)
Tamar Doedens (theatervormgever)
Lieke Jordens (programmeur Verkadefabriek)
Kiki van Aubel (dans- en theaterprogrammeur ECI Cultuurfabriek Roermond)
Esther de Koning (theatermaker en artistiek makelaar c/o)

Nieuwe ondertekenaars sinds 16 september:

Sandra den Hamer (directeur EYE)
Albert van Andel (regisseur, zakelijk leider Trouble man)
Maritska Witte (directeur De Pit)
Stella van Leeuwen (programmeur theater Lowlands)

Liat Waysbort (Choreograaf)
Hillary Blake Firestone (Choreograaf)
Loic Perela (Choreograaf)
Merel Heering (Schrijver/Dramaturg)
Anne Marije van den Bersselaar (Schrijver/Dramaturg)
Giulio d'Anna (Choreograaf)
Connor Schumacher (Choreograaf)
Katerina Dietzova (Performer/Choreograaf)
Ingrid Berger Myhre (Performer/Choreograaf)
Mor Shani (Choreograaf)
Jessica Van Ruesschen (Danser/Choreograaf)